Abstrakt

Východiska: Sociální sítě jsou fenoménem dnešní doby. Současné vědecké zkoumání se věnuje možným dopadům užívání sociálních sítí. Jeden z vážných dopadů je vliv na vnímání sebe sama a negativní důsledky z toho plynoucí, jako úzkost ze vzhledu, srovnávání se, nespokojenost se svým tělem. To se může stát jedním z faktorů vzniku poruch příjmu potravy, případně negativně ovlivňovat jejich průběh.

Cíle: Cílem výzkumu bylo popsat vzorce užívání sociálních sítí u mladých dospělých s poruchou příjmu potravy, kteří docházeli do Centra Anabell. Dalším cílem výzkumu bylo zaměřit se na možné nadměrné užívání sociálních sítí a závislost na nich. Cílem výzkumu bylo také prozkoumat interakce mezi užíváním sociálních sítí a poruchou příjmu potravy.

Soubor: Výběr souboru proběhl formou záměrného účelového výběru přes instituce. Klienti z Centra Anabell ve věku 20–35 let byli osloveni na jaře 2022 formou e-mailové žádosti. Reagovalo 19 zájemkyň a všechny byly zařazeny do výzkumu.

Metody: Byl zvolen kvalitativní typ výzkumu. Ke sběru dat byly zvoleny dvě metody. Dotazník obsahoval údaje o poruchách příjmu potravy a zdravotním stavu, diagnostický nástroj Social Media Addiction Scale a sociodemografické údaje. Druhou metodou byl polostrukturovaný rozhovor. Data z rozhovoru byla analyzována využitím zakotvené teorie.

Výsledky: Respondenti se setkávali se sociálními sítěmi v raném dospívání. Staly se běžnou součástí jejich života. Jako nejčastější důvody užívání sociálních sítí byly zjištěny následující: potřeba propojení s blízkými, zdroj informací, zdroj zábavy. U většiny respondentů se nepotvrdila závislost, avšak kritéria závislosti význačnost a změna nálady se ukázaly jako významné. Respondenti v nich dosahovali vyšších skórů. Byly identifikovány negativní dopady užívání sociálních sítí na poruchy příjmu potravy. Zejména vlivem srovnávání se s předloženým ideálem krásy, vyhledávání tipů na hubnutí a cvičení.

Závěr: Sociální sítě mohou mít negativní dopady na rozvoj a průběh poruch příjmu potravy. Je potřeba se komplexně zaměřit na prevenci možných rizik sociálních sítí. Zároveň je potřeba brát v potaz možnou komorbiditu poruch příjmu potravy a nadměrného užívání sociálních sítí pro vhodné zacílení léčebných intervencí.

Klíčová slova: poruchy příjmu potravy, internet, sociální sítě, behaviorální závislost, ideál krásy, sebeobraz